

Sahlawi

Nr. 22

LTF Vidzemes novada izdevums

1990. GADA NOVEMBRA PIRMĀ NEDĒĻA

CENA 25 kapeikas

PRESSES LIETAS

Bailes no patiesības jeb Draudi reportieriem

Jā, šodien jau tiktot ierasta ir kļuvusi izrēķināšanās ar žurnālistiem. Kļāji draudi. labiedēšana. Piekausa. Aizdedzināti dzīvokļi, cauršutas automašīnas. Šīs darbības formas sevišķi paizīstamas un patīkamas šķiet atsevišķam cilvēku grupām, kurās vēl joprojām – arī Gorbačova itin stridīgajā „glastnosti” periodā – grib nodarboties ar mutes aizbūšanas politiku. Taču – arī, pieļietojot tās pašas vacās metodes, ar kuru palidzību tīk ērti savulaik varēja virzīt sabiedrību domu, ieteiknēt un pat iebiedēt žurnālistus. Un tā rezultātā vienpusīgi un viennozīmigi lēmt veselūt lietējus.

Bet pašiem, savukārt, ja ilgi pirms tautai apsolītojām 80-tajiem gadiem, dzīvot pilnīgā komunismā. Acīmredzot, arī tādēļ viņiem tik grūti bija samierināties ar manu savulaik uzkrāto reportāžu...

Runa šoreiz ir par armiju. Jā, par to pašu, kurā labprātīgi vairs grib doties dienēt tikai rets letipš. Par to pašu, no kurās mārem tiek atstūti cinkoti zārki ar viņi murgainām ekspertīzēm un slēdzieniem: „miris pildot dienesta pienākumus”, „miris, jo saasinājis iedzīmītā slimību”, „miris no audzēja”.

Cik šajos vārdos ir patiesības un cik mēlu? To mēs zinām visi.

Kad šās vasaras sākumā Apes pilsētas izplūdkomitejā parādījās pirmie nevienības no dienīm Latvijas puisei – Jāpa Stalovska un Vladimira Tkačenko, neviens nešaubījās – jābrāuc un jāpiskatās, kād tam puišiem klājas ne visai tālājā Baltkrievijas pilsētā Bobrujskā. Lidzi uzaicināja arī mani – tā sacīt, skatienam no malas.

Abi jaunieši vēl tikai šopavasarā bija noticējuši padomju armijas saldajiem soliņumiem, tāču jau pēc pāris mēnešiem rūgti pārliecīnājās, ko nozīmē „viensīdzība un brālība” armijas viru izpratnē.

Brauciena rezultātā radās materiālu sērija, kuros stāstīju ne tikai par armiju, bet arī par ceļā pieredzēto Krievijā, par cilvēku spārēm un likteņiem Baltkrievijā. Protams, par pamatu tomēr nemot mūsu pušu lietējus.

Patiesība tomēr kādām nepatika. Vēl vairāk – tā kā armijas dajas šodienas apstākjos ir spiestas rēķināties arī ar sabiedrības domām, nācās meklēt vainingos.

Pret dažiem notiem (diņiem) iero-sinātās kriminālijetas. Abus puisi, ar LR Ministru Padomes komandējumiem, apmeklēja arī Latvijas valdības sūtītie pārstāvji. Un to, ka daļā eksistē nelikumīgas attiecības starp jaunu un vecā iesaukuma puisei, konstatēja arī viņi. Protams, neaizmirstot piezīmēt, ka sadzīves apstākļi tur esot labi un arī virsnieku sastāvā viņš iecīnoties pret iepriekšminētajām negācijām.

Ieskatoties dzījāk lietas būtībā, tomēr šķiet, ka ne jau tikai mīkstie matrači un pilnības zupas bļodas var kalpot par pušu dzīves labumā vērtējuma skalu. Galu galā cilvēks galējās nepieciešamības apstākļos var gulēt mazāk un pāest sliktāt, tāču palikti nepazemotam, – tam, manuprāt, jebkuros apstākļos vajadzētu būt svētam bauslim.

Bet atgriezīsimies šodienā. Padomju armija (lai viņai slava!) mani tomēr neaizmirsa un kādās Saulainā pēcpusdienā manā darba kabinetā ierādās divi „ne visai patikama izskata viri” (pēc kolēgu vērtējuma), tērpušies ādas jakās un mētelos.

„Atbraucām uz jums paskatīties. Jūs, taču mūs paziņat, Ratsēp?” viņi, pieņemuši piedāvājumu apstāsēties, uzsāku savu ideoloģisko uzbrukumu.

Nu, protams, kā gan man nepazīt divizijas komandieri Valentīnu Kruglikovski, ar kuru mēs visai piesardzīgi bijām izrunājūsies jau Baltkrievijā!

„Mūsu braucīna mērķis bija uzzināt, ko tad jūs esat uzkrājīs par mums. Esam iebrākuši Alūksnē jau vakar un visu dienu nosēdējām kara komisariātā, kur ar tulka palidzību iepazītināmies ar jūsu rakstīto. Izrakstījām patiesības un neprecizitātes. Ziniet, Ratsēp, iespāids par jums mums palika ne visai labs...

Tikai tagad mēs saprotām, ka jūsu patamatēkis vis nebija palīdzēt puišiem un rast pareizo risinājumu, iepazīties ar apstākļiem un vietās. Nē – jūs interesēja tikai fakti. Un uz šī fakti jūs tagad būvējāt sev lētu politisko popularitāti (dzirdēti izteicieni, vai ne?) Tā mēs kādēzīz raktījām par riebigajiem ārzenju kapitālistu politiķiem, kuri nebija ar mums – R.R.).

Jā, pat vairāk. Jūs jau pasavari līdzējāt te biedriem no kara komisariāta „noraut” iesaukumu. Arī tagad tas bija jūsu galvenais mērķis, kuram jūs pakārtojāt visu.”

Viri nervozi, bet es vēl pagaidām mazliet sminu.

„Lūdzu, tad pemsim visas publikācijas pēc kārtas – kur tad jūs saskatāt galvenās neprecizitātes?” saku.

„Visur, it visur,” grūtsirdīgi atbild Kruglikovsks un viņam piekrītoši ar galvu māj divizijas šābu priekšnieks.

„Es tomēr gribētu dzirdēt konkrēti...”

Kad sākam pārrunāt šīs „galvenās neprecizitātes”, izrādās, ka viņš nav būtiskas un tādēļ nevarēja ieteiknēt materiāla faktisko patiesību. Kā viena no galvenajām „vainām” tiek minēts tas, ka biedrs Kruglikovsks manā publikācijā ir pažemēts amatā, kā arī tas, kā vienam no baltkrievu praporšķiem, ar kuru es sarunājies, meitas un dēli vēsti esot minēti abi dēli...

No ko – atliek atlik viņu arī ieteknēt armijas vienībā par pieļaujām kļūtām. Ii sevišķi majoram Kruglikovskim, kurš to vēlāk centās pārvērst gandrīz vai personīgā traģēdijā, kura, savukārt, varētu pat ieteiknēt visas divizijas labo slavu un likteni...

„Jūs, Ratsēp, milatrakstīt joti miglaini. Saccīsim šeit – par iebrākušanu Bobrujskā: rudenīga laiks, lietus... Jūs tāču jau iepriekš lasījātu noskojojat tikai sliktajām?”

„Bet tūtēj tauču līja?”

„Jā, varbūt līja, tācu veids, kā jūs to pasmeidzat – tas jau vien ko nozīmē...”

Kad visas kļūdas apspriestas un es tām nepiekrītu, sākas katra tiesību izsvēršana. Tieki paceltas balsis un izteikts vēl nepateiktais.

„Es jūs varēju arī neieliaist daļā, mēs vēl paskatīsimies! Jūs vēl atbrākušiet pie mums un padzīvojiet...”

Kas tie ir: draudi? Un ja tā, tad grūti noticēt, ka ar šādu motivāciju vispār šodien ir iespējams pierādīt savu (vai – sev vajadzīgo) patiesību. Tomēr man liek saprast, ka ja es arī neaizbraukšu ar labu, tad, lūk, būs slikti un es tur tikpat nokļūšot.

„Tas, ka daļā pašlaik notiesāja divus, nav jūsu noplīns. Un skatieties, jās iebrākušiet un neuzrakstīset, kā patiesām ir istenībā?”, tad redzēsim... Es jums to apsolu. Kamēr jūs vēl dzīvojat PSRS (?!), tikmēr jūs būsiet spiesti rēķināties ar mums! Un nevarēsiet rakstīt, kā gribat. Kad būsiet brīvi (un es neticu, ka tas notiks drīz), tad vienalga – lejiet kaut samazgas... viņš nobeidi.

Nu ko – bālmīi lielas acis. Un armijas visatjautības sindroms pagaidām vēl ir tik stiprs un nepārvarams, kas tur joprojām vēl never samierināties ar to, ka ne jau tikai viņi, bet arī citi kaut ko dzirkst... Tikai – ar kādām juridiskām vai morālām tiesībām un pie tam vēl svešas valsts teritorijā?

Jā, tās ir bailes no patiesības, kuras viņus bija atdzīvinās uz Latviju. Bailes, kuras meklēja jebkuru sānceļu, lai tikai varētu izrēķināties ar Alūksnes rajona laikrakstā „Malienas Zīpas” publicētā materiāla autoru – reporteri.

Un šoreiz tā nav vēlēšanas paspīdēt vai pasūdzēties kādam par pārādījumu. Nē. Padomju Armijas rokās ir daudz ieteikmīgāki „argumenti”, ar kuriem pierādīt savu patiesību.

Patiem, kura iepūsta lidzīgi ziegju burbulim un nekad istenībā nav bijusi mūsu „miermīlošās” armijas sabiedrītā.

Ramons Ratseps

Alūksne – Valmiera

Sociāldemokrāti Liepājas nometnē

Latvijas Centrālajā Valsts Vēstures

Atrīvā, politpārvades fonda (f. 3235, apr., 1/2, 1., 632-9) par sociāldemokrātu darbību apkopotajos materiālos atrodas divi preses izdevumi – „Jaunākā Baumās” (1934. gada 5. un 8. jūlijs). Tos (abi izdevumi ir rokrakstā) izdeva Liepājas nometnē internētie sociāldemokrāti, kuri tur ierādās pēc 1934. gada 15. maija valsts apvērsuma. Tikai dažas ar zīmiņu aprakstīta papīra lapas, taču tās sniedz interesus un originālu iestāšanu par dzīvi nometnē, par tās iemītnieku noskojušumu. Pati šādu „laikrakstu” izveidošanas fakti liecināja par spēju pārvērt nelabvēlīgos apstākļus un neiziņu par tālāko nācotni. Tas redzams arīno saturā – optimisms strāvo no šīm padzīstīšajām rindām, kuras nejāva ieslīgt apātīju un pesimismā.

Kā jau katru laikrakstu, arī šajā veidoja atsevišķas tematiskas daļas – teorētiski materiāli par kultūras un zinātnes

problemām, dažādas aktualitātes un notikumos, studinājumi, sports utt., turklāt nākamajos izdevumos tika solīts ieviešot arī „ārzenju zīpas”.

Zināmāt atvēlētājā daļā teikts, ka redakcija saņemusi daudz vērtīgu rakstu,

taču telpas trūkuma dēļ tos nevar „nodrakāt”. Tāpēc tikai svarīgākie virsotnējumi.

„Stundas vijoles spēlē lēti pasniedz. Pieteikties pie E. Morīca galddieneku darbībai”;

„Gulta vieta izzdodama 3. kamerā. Iepriekšējam gulētājam salauzta kāja”;

„Frīziers ar šo laipni pazīso, ka sākot

ar svētdieni vija zalonā notiks nagu pulicēšana”;

„Pastnedz stundas zilēšanā un kāršu likšanā. Varu arī pieteikti, cik, kurā dienā

internēto izlaids no nometnes. Pieņemu

pa pastaigāšanas laikā”;

„Vajadzīgi papīros galu lasītāji. Steidzoši pieteikties pie Dukura”;

„Esmu atvērs rakstdarbu biroju. Sniedzu padomus lūgumrakstu izgatavošanā”;

„Nagu rījēju un pakavu lauzēju

skicējus dalībnieku treniņā ritvakarā. Izvēlēs vadītāju”;

„Grandiozs izzikojums svētdien, 8.

jūlija pl. 3 dienā laukumā. Programma:

Anīša Cielavas pārklašajums „Stālin govorīlī”. Sāpju izvilkosanās tēls. Vadis T. Izakovīcs.”

Plašajā jau turinā, kurā piedalījās

V. Grēviņš, A. Cielavas, Alders Zālītis,

Rihters u.c. uzvarēja A. Buševics gūstot

25 punktus no 26 iespējamie

Nepaveicības vienam no turnīra dalībniekiem. Nepaveicības nozare – vērtīgums

izveidošanā sāk zaudēt partiju pēc

partijas.

Nometnē bija izveidota „Atsva-

bināšanas komisija”. Tās darbības

mērķis bija noskaidrot, kuras personas

no nometnes atrivīs pirmāk kārtā.

Darba tai bija dauds un kā ziņoja

reducējās līdzstrādnieks: „Komisija notur

sēdes nepārtrauktīgi”. Pirms atrivīšoš

kādu jaunsainmieknu, jo viņa sieva jau to

gaidot Liepājā, „Pēterpils” viensīcā.

Lielas cerības esot frīziera palīgam, kurš

„raksta jau septiņo lūgumu, bet nākošiem

piecpadsmit lūgumiem nupat pasūtīt

papīrs”.

Redakciju slēdzot no

Atsvabināšanas komisijas pienācīzā

zīpā, ka pēdējo no nometnes atrivīšo

Edvardu Dzelzīti: „Viņam būsot jāpalidz

novākt dzelzondrāu zogs.”

Lidz 1935. gada martam visi internētie

sociāldemokrāti tika atrivīšoti.

Armands Paeglis

Krievi Amerikā

Laikam gan neviens citi tauta pasaulē tā nemil pasmiesties par sevi, kā to dara krievi. Dažreiz gluži pamatojot rodas jautājums, ja jau „lielais brālis” prot tik dzēlīgi smieties un ironizēt par savām nebūšanām, ačgārnībām un neizdarībām, tad kāpēc nekas netiek darīts, lai kaut ko mainītu. Nevarām apgalvot, vai šie indigie smiekli par sevi un saviem tautas brāliem, krieviem nāk līdzi caur gadsimtiem, kā tautas mentalitātes dala, jebšu pēdējie septiņdesmit gadi šos smiekus ir radījuši kā pašaizsardzības bruņas.

Lai vai kā, bet ironijā un smieklos ir daudz rūgtuma, jo aiz kodolīgām replikām, dzēlīgiem feletoniem ir patiesība, padomju cilvēks un viņa ikdiena. Skumji, bet ilgajos kopdzīves gados ar „lielo brāli”, arī latviešu tautai ir šis tas pielipis no kaimiņa netikumiem.

Piedāvājam arī mūsu lasītājiem iepazīties ar Mihaila Zadornova aprakstu „Hromosomu komplekts”, kas bija publicēts īaikrakstā „Sovetskaja Molodož”. Šis apraksts ietilpst sērijā „It kā par Ameriku” un ir uzrakstīts pēc ceļojuma uz ASV. Publicējam saisināti.

* * *

Zvana telefons. Es paceļu klausīties. „Sveiki, Miška!”

Balss tā kā būtu pazīstama. Vēl no bērniņas. Bet kam pierēt šā balss – nevarū atcerēties.

„Atceries Geru?”

„Gerka!!! Ak, Dievs... No kurienes tu zvani?”

„No cietuma.”

„Kā tad iā?”

„Loti vienkārši. Man ir joti laba kamera. Divas istabas. Telefons. Televizors. Video.”

...Gerkā vienmēr ir sapojojis kūt bagāts. Jau bērniņā viņš bija iemānījis ledēju papīriņus samainīt pret konfēspapīriem ar uzrakstu „Lāciņš Kepainītis”. Tiesa, pēc tam viņš vienmēr cītu sita. Un kādas tik afēras viņš neenīcis jaunības gados ieviņīt arī mani! Galva viņam vienmēr bija pilna dažnedažu vilinīšu un pārgalvīgu ideju. Viņu pazīna viņi huižīgi, kuri arī viņš pats nekad tāds nav bijis. Vienreiz viņš man izstāstīja par savu plānu, kā atbrīvot īetu no cietuma. Šķiet, ka viņa tēvs, „sēdēja” par tolaik slaveno „ārstu lietu”.

Gerka bija joti resns un tikpat labsirdīgs. Reiz, kad es biju piekauts un gulēju mējās, viņš atvērs pie manis tos, kas mani bija „iezīlinājusi”, lai viņi man atvainotos. Viņš bija pārliecināts, ka man no tā kūls viegliklā. Pēcāk atklājās, ka viņš kaušķīgi gluži vienkārši ir samaksājis un pie tam no tās naujas, kuru krājā tēva bēgšanā no cietuma.

Pēc skolas, visiem par lielu izbrīnu un gluži negaidīti, Gerka sāk dziedāt. Pie tam uzzīcei skāji, operdziedātāja balsi. Tas bija laiks, kad tika pielīgta Magomajes. Visus, kas dziedāja līdzīgi, aicināja uz koncertiem un maksāja naudu. Tā kā tolaik dziedātāja opersolista balsi bija izdevīgi, tad tāpēc arī viņš tās dziedāja. Gerka visiem stāstīja, ka viņš kopā ar Muslimu mācīties Itālijā. Kaut man lidz šim tā arī paliek mīkla, kur tad viņš ir iemācījies tik skāji dziedāt...

Dzīvien viņš saprata, ka visizdevīgāk ir dziedāt Ziemeļos. Un aiztraucās uz kādiem diviem gadiem turp. Kļuva bagāts. Kādos tik mīsu Dzīmtenes nostūros viņš nav organizējis pašas nekaunīgākās haltūras, pārdevīs savas bileses, kurus parasti bija uz pusem pārgrītevi atklāne par divām kapeikām. Pie tam, uz katras pusēs, nemaz nekaunīgās, pats ar savu roku uzrakstīja – „I rublis”. Un uzlika zīmogu, kuru no veca kurpes papēža bija izgrīzis kārtējais „daiļradijs” par samaksu saņemot pudeli Rīgas balzāmu. Kad es atceros Gerku vēl teip Tēvzemē, pirms viņa aizbraukšanas, es vienmēr nodomāju nevar tā vienīzīgiem apgalvot, ka mēs visi līdz šim esam dzīvojusi sastāngumā un stagnācijā. Tā nav taisnība. Bija arī vīrieši ar galvu, gan trausmīgi, gan domājoši, gan nemierīgi. Viņi, starp citu, tad arī sagatavoja ceļu pārbiļvei. Ne velti tagad daudzus apbalvo par to pašu, par ko kādreiz „iesēdināja”.

Vieni vārdū sakot, es vienmēr zināju, ka Gerkas nākotne ir cietums. Bet nevarū iedomāties, ka šis cietums būs Nujorkas apkārtnē un pie tam ar telefonu.

Amerikāku ūsimākajai rūpniecībai. Izrādās, vajag tikai zināt, kā šķaidit. Šī kombinācija taču jau ir iestrādāta savus vēl dzīmtenē esot un pie tam, tā ir gaužām vienkārša. Labu benzīnu vajag šķaidit ar viduvēju, viduvēju ar sliktu, bet sliktu jau var ar ūdeni...

Laikam taču mūsu cilvēks tik godrs ir kļuvis no nabādzības...

Amerikāku ne tikai nemil mūsu emigranti, viņi pat nolād to dienu, kad uzācināja viņus pie sevis. Nu ko – to arī viņiem vajadzēja? Ko tad viņi tāk daudzus gadus kļāja? „Laidiet piņ mums savus citādi domājošos! Dodiet viņiem būvību!” Nu, iedeva, nuvalaida. Un tad izrādās, ka neviens no tiem, kas kļāja, pat iedomāties nevarēja, cik daudz mums ir to citādi domājošo. Es uzskatu: padomju emigrācijas trešais vilnis Amerikā – tā ir pati noipietnākā provokācija pret Rietumiem!

...Restorānā blakus man sēž krievu emigranti. Gluži negaidīti viņš no kabatas izvelk lauru lapu, aizdedza to un ielaiz ūnības glāzītē.

„Kāpēc jūs to darījat?” es jautāju.

„Es esmu pie stūres... Lai nesmirdētu.”

Laikam taču šīs „viltībīpas” ir jau mūsu cilvēka ģenētikā. Viņa hromosomu komplekts. Tāpēc, ka vienīgais, kas padomju cilvēkiem tika nodots mantojumā no paauzēs uz paaudzi, ir nabādzība, aģārības un entuziasms.

Tieši tāpēc jau arī Amerika ar savu būvību bizness lietas kļuva par auglīgu melnīzīmu domāšanai. Ak, nedrīkst no Krievijas izvest ievērojamā makslīnieku gleznam? Vai tad tā ir problēma mūsu emigrantam? Viņi attāpās, ka jāainīca uz Ameriku paši makslīnieki. Var jau pādīnāt tos, maksāt tiem dienasnaudu, daudz uz pusiņu horāru, bet tikai viņiem ir jāglezno tept uz vietas, Amerikā, emigrantu pamājumā. Un daudzi tādējādi kļuva bagāti.

Tagad, pateicoties pārbīei, mūsu emigrantu fantāzijai sāk augstu vīlni. I sevišķi sadarbojoties ar mūsu kooperāciju. Pie Vilgas ierīkota medību teritorija amerikāku miljoniārēm. Nabaga amerikāku maksāt tūkstošiem dolāru par tādām medībām. Bet tājā pašā laikā mūsēji tiek iekļūti par caurumu sētā, samaksājot jēgeram tikai pudeli ūnības.

Ko tāk pārdolējami nebaga amerikākiem nav gatavi iemērēt mūsu godinieki? Nu jau ir aizgājuši tik tālu, ka bija kopublicēta reklāma, kurā tiekta, ka viņus potences celšanai ir sevišķi labi palidz užlējums, kas iegūts no goju nieraķniekiem. Tē nu bez Padomju Savienības draudzības neiztūkt, gluži vienkārši tāpēc, ka akmeņi nieriņi veidojas tākai padomju govinā... Tādējā arī man šķiet, ka tagad populārie sunēni – gabaliņi no nojauktā Berlīnes mūra – ir nemīti turpus no krievu emigrācijas rajona tītēm...

Rūna, ka pašlaik Vācijā radīta nodaļa, kas pētēs procesus, kas noteik Nujorkas krievu rajonā.

Par šo rajonu pasaules mērogā jau kļūst legendas. Tas tiek dēvēts par jautrāko vietu uz vietas zemes lodes.

Braitonībā... Vienkārši Braitonā... Attālums okeānā krasīs. Stāsta, ka te savulaik dzīvojuši gluži pieklāji, bet nabādzīgi nēģeri. No vēstures zināms, ja kaut kur ierodas uz dzīvi nēģeris, tad no turienes visi citi aizvīcas. Šī nu tādāt ir vienīgi vieta un vienīgais gadījums, kad nācās aiziet pāsiem nēģēniem un tas notika pēc tam, kad tur ieradās krievi. Pareizāk sakot, nēģeri neatizgāja, betgan aizskrēja. Mūsējie viņus gluži vienkārši izdzīvoja no turienes. Un nabādzīgajos kvartālos sazēla restorāni, veikalai... Uzliesmojākrieviskas reklāmas: „Odessa”, „U Rimi”, „Kijev”, „Russ”, „Jaša in sinovja”... Pickrastē ienāca skāja mizika.

„Neboskrebi, neboscobi, ja malēcīj takoi...”

„...Jeāko ne pozino, jeāko ne rano, stājū adnā ja u restorāna...”

„...Jāmāk, ne gopi lošāgēi...”

Šķiet, ka pēkšņi bagāta būtu kļuvusi Jalta, kāpēc nemot Odessas temperamentu un Harkovas gaumī. Tākai atšķirībā ir tā, ka Jalta aptīta ilgvasaras sezona, bet Braitonā vienmēr.

Nu, protams, restorāni var atšķaidit ar ūdeni... Kad avīzei parādīja informāciju par to, kā šīs process noteik Brūklinas krievu rajona bezīmēnīkā, tā kļuva par negaidītu atklājumu, pat priekš amerikāku zinātniekiem. Līdz tam taču viņi uzskatīja, ka tas ķīmiski gluži vienkārši nav iespējams, jo nosmaks karburatori. Bet, kā izrādās, tad pat katrai mīsu „mužīks” ar trīskāšu izglītību var „iegriezt” visai

Un jautrība! Nu bet kāda! Man šķiet, ka daudziem mūsu emigrantiem laimes sajūtas pa to, ka viņi ir aizbraukusi no Padomju Savienības, pietīs visam atlīkšajam mīžam. Tāpēc arī viņi priečajā katru dienu, it kā katru no tām būtu pēdējā. Viss! Un nāt atkal uz Padomju Savienību...

„Jāmāk, ne gopi lošāgēi...”

Izrāvīšies! Bagāti! Brīvi!

Braitonā valda krievu valoda. Daudzi no viņiem pat necēs mōciņas angļu mēlē – kādā tante Frida iegājusi amerikāku veikalā un bijusi patēti sašutuši:

„Kas tad nu? Mēs te jau dzivojam sešus gadus, bet amerikāku krieviski vēl nerunā?

Dažādā pāriem sajūta, ka ne jau mīšējū ir aizbraukusi uz Ameriku, bet gan Amerika ir aizbraukusi pie viņiem. Nu bet tante Frida jau nemaz nav bijusi tālu no patiesības. Amerikāku policisti, kas strādā krievu rajonā, mācās krievu valodu. Pie tam, arī viņiem „mātē” lamuvārdi.

Tāpēc, ka mūsējē tur lamājas tāpat, kā ieraduši to darīt dzīmtenē. Policisti tad nu arī domā, tā kā arī ir tā istā krievu valoda.

Amerikāku būtdās Braitonā. Viņus atbaida milzums kā restorānu mūzikā, tur noteikos dejus. Viņiem neierasti ir redzēt sasarakus sejas, kurus uz nakti „polūzūšas” salātu bījā. Ko nu runāt par pilsoņiem!

Pat amerikāku mafija nezina, ko iесākt ar krievu masīju. Neviens Čikāgas gangsteris nebrauca uz krievu rajonu. Jo viņš nezin, kur pietāv savu māšīnu. Atliek viņam kaut vās uz septiņām sekundēm astāt uz ielas savu mēlno „rolsoivu”, kad jau kāds mūsējais, kā jau tas pie muns pierast, sājās pašas septiņām sekundēm ar nagiļi ieskrāpē uz māšīnas sāniem visā pasaule zināmo trīs burtu kombināciju...

Nē Maskavā, gaidot rīndā pie Amerikāku vēstniecības, kāds gruzīns sāka kleigt uz ierēdi:

„Kāpēc jūs tāk ilgi formējiet dokumentus?”

Un tad nu amerikānu ierēdnīm mērs bija pilns:

„Bet es negribu,” viņš kliedza uz visu rindu, „ka jūs braucat uz manu zemi!”

Un viņu var saprast...

Braitonā pat nācas normāni jauno telefona autotāns atpakaļ pret vecākiem. Jaunie bija gatavoti domājot par cilvēka ētībām. Lai sarunas laikā nebūtu jārēmtošas no bālēm, taik nocietēs OBHSS. Viņi zin angļu valodu. Viņu viđu ir rakstnieki, makslīnieki, biznesmeņi, kurus cīņa vietējā amerikāpi. Ir arī viņu viđu nabādzīgie, kas knapi spēj izdzīvot. Un no viņiem šīs hromosomu komplekts jau nav redzams un jūtams, bet gan lielākās daļas mūsu emigranti. Protams, bēri daudzīm izgaudi jauni citi. Tie zinās angļu valodu. Viņus vilina kompjuteri un bālēs filmas. Tie izgaudi par amerikāpiem. Bet viņi vecākiem jau vairs nepārmācāt. Viņi ir mūsējē! Viņi raud, kad dziedētās dzīmtenēs, viņi māsas bērniņas valodā. Viņi mil mūsu makslīniekiem. Restorānos viņi pasūta jaunākās padomju dzīmtenēm.

„Pat tie emigranti, kas inteliģenti lamā Braitonā, kas dzīvo starp amerikāpiem un, šķiet, ka ir galīgi amerikānējus, pat tie dzīrē, nu kaut vārēzī gadi, iegezītās Braitonā. Tas viņiem ir stūrītās dzīmtenes. Te viņu sirsniņi izlamās, ūvēcīgs nelaidīs restorānā, pēc tam oficiants kārtīgi apmāku, bet policists pasūtīs tālāk pēc viņiem māsī labi zināmā maršrutā. Nu, bet arī pādīnās istī krieviski, ar stori, ar pēmējiem un ar istī rupjīmāizi, kuru būs atvedēti radinieki.

Braitonā – tas ir stūrītās dzīmtenes.

Bet par visu vairāk, emigrantiem gribas pābūt istājā Dzīmtenē. Gribas parādīt un pērādīt saviem kādreizējām draugiem, pūķi, kāds es vienīgi kļūvus. Un līai visi redzētu viņu māšīnas – garungarās, nu gluži tādas pašas, kā viņu jaunābas dienu kinā filmas.

„Pat tie emigranti, kas inteliģenti lamā Braitonā, kas dzīvo starp amerikāpiem un, šķiet, ka ir galīgi amerikānējus, pat tie dzīrē, nu kaut vārēzī gadi, iegezītās Braitonā. Tas viņiem ir stūrītās dzīmtenes. Te viņu sirsniņi izlamās, ūvēcīgs nelaidīs restorānā, pēc tam oficiants kārtīgi apmāku, bet policists pasūtīs tālāk pēc viņiem māsī labi zināmā maršrutā. Nu, bet arī pādīnās istī krieviski, ar stori, ar pēmējiem un ar istī rupjīmāizi, kuru būs atvedēti radinieki.

Braitonā – tas ir stūrītās dzīmtenes.

Bet par visu vairāk, emigrantiem gribas pābūt istājā Dzīmtenē. Gribas parādīt un pērādīt saviem kādreizējām draugiem, pūķi, kāds es vienīgi kļūvus. Un līai visi redzētu viņu māšīnas – garungarās, nu gluži tādas pašas, kā viņu jaunābas dienu kinā filmas.

Lai visi redzētu viņu māšīnas zelta auskarus.

Gerka arī māsu cilvēku...

„Diemžel, Miška, es nevarēju aiziet pie tevis ūdens uz koncertu...” Te vēl slikti ciemas argotās...

Gerka ir pāzādējis abus spāmus, bet ir saglabājis galveno – padomju cilvēku optimismu.

„Nekas briesmīga... Ko domājies, kas nevarēju, sākt gadu! Man apsolīja, ja es labi uzvedījos, tad termīnu samazīnās par gādīmējiem, varbūt pat desmit!”

Es dzīrdu, ka viņu kāds steidzīna.

„Mani laiks,” viņš saka. „Mēdiņot sauc. Man te ir sevišķa virtuvei.” Pret mani te ieturas ar cieņu.”

Un es saprotu to, ka tāpat kā bērniņa, viņš melo. Tas ir ieprogrammēts viņa hromosomu komplekta.

Kādām pie blakus skaitis slepeno zipojumu, sūdzību Amerikā nāk no Braitonā. Tas ir hromosomu komplekta.

Kāds man piedāvāja pirkīt no auto-māšīnas izlaistu radiouztverēju. Bet restorāna sārmītiecēs aicina mani ieciet virtvievē...

„Nopēro mētelī!”

Spēkulēt valsti, kur veikalos ir viens un valda pārpilnība, var tākai mīsu cilvēku...

„Par septiņēdesmit dolāriem atdoši!”

Es redzēju, ka šīs mētelīs varētu maksāt vissām trīssimti dolāru. Dārgs materiāls. Jauns...

„No kurienes tas?” es jautāju.

Viņa man ar acīm norāda uz virtutes stūri. Tur uz krēslā sēž tīgāns. Zaglis. Amerikāku pašapzīngi patiņi arī viņi ar zagšanu galā.

„Šīs problēmas atrisināšanai viņi nodarījās pat zinātniski – pētnieciskos institūtos. Un atrisināja.

Un atrisināja viņi ar iekodētu magnētisko joslu. Ja šo magnētismu...

„Vai kurienes tas?” es jautāju.

